

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Політична експертиза й моніторинг
(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 052 Політологія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень другий (магістерський) рівень

форма навчання денна/заочна

освітня програма Прикладна політологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28.08.2020

Завідувач кафедри [підпис] (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Новосколькова Людмила Олександрівна
Науковий ступінь	кандидат політичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри політології та правознавства
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Контакти	050 907 44 39
E-mail	Новосколькова Людмила Олександрівна lnovoskolceva@gmail.com
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язок з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Контакти	050 202 03 31

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	1
Загальна кількість кредитів ECTS	9
Загальна кількість годин	270
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	36 / 36 / - / 198 24 / 12 / - / 234
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Експертно-аналітична діяльність в сфері політики вимагає найвищої кваліфікації, розуму, таланту, здатності до неординарних і творчих рішень. Такі люди були в усі історичні епохи, правителі всіх часів і народів потребували них - радників, помічників, експертів. Сьогодні в розвиненому суспільстві експертиза - ціла система діяльності, яка об'єднує професіоналів, що володіють спеціальними знаннями і навичками. Ця система діяльності націлена на оцінку політичної реальності, доцільності здійснюваних політико-економічних програм, прогнозування розвитку подій і прораховування їх наслідків.

У державному управлінні істотне значення має експертиза яка спирається на науку та пов'язана з залученням фахівців (експертів) до розробки, іноді і прийняття рішень. Криза сучасного суспільства загострює запит до експертизи як необхідної складової державної політики. Не менш значущий момент, пов'язаний з посиленням інтелектуальності, раціональності, освіченості багатьох товариств і українського суспільства зокрема, що підвищує запит до влади і якості прийнятих рішень.

Необхідність політичної експертизи породжена стрімким ускладненням політики навіть у порівняно простих, традиційних суспільствах, не кажучи вже про сучасність. До цього слід додати і значне збільшення ризиків невірних рішень. Стратегічний характер знаходять вимоги ретельного зважування кожної політичної дії із залученням експертів і консультантів. Вони виробляють особливий тип знання - експертне знання, яке орієнтоване на впровадження в практичну політику.

Проявом цієї тенденції в Україні виявилось формування різних експертних структур (комісій, рад і т. і.) в різних органах влади і управління. Крім відокремлення окремих видів експертизи (екологічної, судової, лінгвістичної, економічної, психологічної, юридичної та ін.), експерти стали так званими «головами, що говорять» в ЗМІ, які мають істотний вплив на громадську думку. Поряд з державною експертизою стало формуватися експертне співтовариство, що надає значні послуги іноді навіть на безкоштовній основі. Оцінки експертів, експертне знання в цілому, стають, поряд з юридичними нормами і традиціями, істотною силою політичної культури.

Мета курсу "Політична експертиза й моніторинг" є:

- формування у студентів розширених і поглиблених уявлень про природу експертної роботи в сфері політики і державного управління, про формування професійних компетенцій експертів, про історичне становлення рольових феноменів політичних радників, консультантів, аналітиків і експертів, про особливості і перспективи персональної та колективної роботи в сфері політичної експертизи в даний час і в найближчому майбутньому;
- знайомство з методами експертної роботи в сфері політики, включаючи методи персональної роботи, мозкового штурму, методу Delfi;
- розвиток навичок роботи з кількісними і якісними даними, нестрогими множинами даних, прикладної роботі з політиками і чиновниками.

В результаті освоєння дисципліни студент повинен:

Знати

- основні періоди історичної еволюції ролі політичного експерта і консультанта, причини переходу до якісно нового технологічного обслуговування політичного процесу;
- вільно орієнтуватися як у класичній, так і сучасній літературі з даного питання;

Вміти

- діагностувати проблеми, пов'язані з політичною діяльністю і визначати кількість і якість експертної роботи, яка необхідна для вирішення даних проблем, а також методики роботи і формати презентації отриманих матеріалів;
- трансформувати теоретичні розробки і схеми в конкретні рішення практичного характеру.

Опанувати:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати широкий спектр сучасних теорій і методів політичних досліджень та аналізу політики в експертно-аналітичній, науково-дослідницькій, політико-організаційній, консультаційній та громадській сфері практичної професійної діяльності.

Загальні компетентності: ЗК 1. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності. ЗК 2. Аналітичні здібності та дослідницькі навички. ЗК 3. Навички управління інформацією, здатність виявляти актуальні проблеми. ЗК 4. Здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми, здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези. ЗК 5. Володіння теоретико-методологічними засадами регулювання відносин інтелектуальної власності і процесу трансферу технологій. ЗК 9. Генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, у тому числі в міждисциплінарних областях. ЗК 11. Здатність представляти результати своїх досліджень та аргументовано їх обстоювати. ЗК 12. Володіння основами усної та письмової академічної комунікації іноземною мовою. ЗК 13. Здатність продуктивно, з дотриманням правил мовленнєвого етикету спілкуватися державною мовою під час фахової діяльності. ЗК 14. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до превентивного і аварійного планування, управління заходами безпеки професійної діяльності, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях, лідерські якості на посаді керівника. Знання міжнародних норм і законодавства України у сфері безпеки життєдіяльності населення, система управління охороною праці та цивільного захисту.

Фахові компетентності: ФК 2. Сучасні уявлення про можливості моделювання основних процесів та явищ у соціальній і політичній системі, здатність до узагальнення про осмислення результатів наукових досліджень, до їх презентації та опублікування у вигляді статей, тез доповідей, до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ФК 3. Здатність аналізувати конкретні політичні явища, ситуації та процеси із застосуванням доступного аналітико-прогностичного інструментарію. ФК 4. Здатність фахово використовувати у прикладному політичному аналізі знання та уявлення про становлення і розвиток політичної думки й політичних цінностей. ФК 5. Здатність на підставі знань та уявлень з приводу місця людини у політичному процесі аналізувати сучасні тенденції розвитку соціальних і політичних систем. ФК 6. Володіння теоретико-методологічними і філософськими засадами вивчення та аналізу суспільства, політики, влади, лідерства, політичної діяльності і політичної культури, держави і процесів, які у них відбуваються і з ними асоційовані. ФК 7. Здатність до роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях. ФК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів і процесів. ФК 11. Вміння моделювання та прогнозування політичних процесів, створення політичних проєктів. ФК 12. Здатність застосовувати в політичній оцінці ситуації знання з приводу світового політичного процесу та міжнародних відносин, а також місця у них України. ФК 17. Здатність працювати з писемними, візуальними, аудіозаписами та іншими видами джерел та базами даних в рамках політологічного аналізу.

Місце дисципліни нормативна навчальна дисципліна «Політична експертиза й моніторинг» є складовою циклу професійної і практичної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОП «Прикладна політологія».

5. Зміст дисципліни.

		денна форма навчання	заочна форма навчання
--	--	----------------------	-----------------------

№	Змістовні модулі та їхня структура	загальна кількість	лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Політична експертиза й моніторинг як предмет політологічного дослідження.	14	2			12	18	2			16
1.2.	Роль і місце експертизи, експертів і експертного знання в процесі прийняття політичних рішень.	16	2	2		12	18	2	2		14
1.3.	Історичний розвиток і спеціалізація експертної діяльності. Ролі і компетенції експерта в сучасній політиці.	18	2	4		12	18	2			16
1.4.	Структурно-організаційні характеристики політичної експертизи.	16	2	2		12	18	2	2		14
1.5.	Базові теоретичні знання в області політичної експертизи.	16	2	2		12	16	2			14
1.6.	Методологія експертної роботи.	16	2	2		12	16		2		14
1.7.	Персональна і колективна робота експертів. Методи колективної роботи.	16	2	2		12	16		2		14
1.8.	Базові навички практичної роботи експерта в області політики	18	4	2		12	16	2			14
Другий модуль											
2.1.	Особливості вітчизняного досвіду формування експертного співтовариства	16		4		12	18	2	2		16
2.2.	Проблеми, що зустрічаються в практичній роботі експертів.	16	2	2		12	16	2			14
2.3.	Особливості формування «експертних площадок» й «експертних співтовариств».	17	2	2		13	16	2			14
2.4.	Зміст моніторингу політичних процесів.	17	2	2		13	16	2			14
2.5.	Проведення моніторингу різних потенціалів території.	19	4	2		13	16	2			14
2.6.	Перспективи розвитку політичної експертизи.	17	2	2		13	18	2			16
2.7.	Особливості експертної діяльності сучасної України.	19	2	4		13	18		2		16
2.8.	Регіональний рівень політичної експертизи.	19	4	2		13	14				14
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		270	36	36		198	270	24	12		234

Теми семінарських / практичних занять

№п/п	Назва теми	Години	
		денна	заочна

1.	Політична експертиза й моніторинг як предмет політологічного дослідження.		
2.	<p>Роль і місце експертизи, експертів і експертного знання в процесі прийняття політичних рішень</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000. 2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998. 3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. — 243 с. 4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5. 5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. — М., 2000. 6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. — Избранные произведения. — М., 2000. 7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000. 8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 238 с. 9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. — К.: Либідь, 2006. — 310 с. 10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. — К.: Смолоскип, 2005. — С. 304–326. 11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001. 12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999. 13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000. 14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004. 15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004. 16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003. 17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002. 18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013. 19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. — Симферополь, 2012. — С. 253–277. 	2	2
3.	Історичний розвиток і спеціалізація експертної діяльності.	4	

	<p>Ролі і компетенції експерта в сучасній політиці.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000. 2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998. 3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. — 243 с. 4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5. 5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. — М., 2000. 6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. — Избранные произведения. — М., 2000. 7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000. 8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 238 с. 9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. — К.: Либідь, 2006. — 310 с. 10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. — К.: Смолоскип, 2005. — С. 304–326. 11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001. 12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999. 13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000. 14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004. 15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004. 16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003. 17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002. 18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013. 19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. — Симферополь, 2012. — С. 253–277. 		
4.	<p>Структурно-організаційні характеристики політичної експертизи.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, 	2	2

	<p>методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. — 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. — М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. — Избранные произведения. — М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. — К.: Либідь, 2006. — 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. — К.: Смолоскип, 2005. — С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. — Симферополь, 2012. — С. 253–277.</p>		
5.	<p>Базові теоретичні знання в області політичної експертизи.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p>	2	

	<p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. — 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. — М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. — Избранные произведения. — М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. — К.: Либідь, 2006. — 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. — К.: Смолоскип, 2005. — С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. — Симферополь, 2012. — С. 253–277.</p>		
6.	<p>Методологія експертної роботи.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. — 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. —</p>	2	2

	<p>2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Дегер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
7.	<p>Персональна і колективна робота експертів. Методи колективної роботи.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p>	2	2

	<p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Анализ политики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политический консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
8.	<p>Базові навички практичної роботи експерта в області політики</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Анализ политики. Концепції і практика. — К., 2000.</p>	2	

	<p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Дегер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
9.	<p>Особливості вітчизняного досвіду формування експертного співтовариства</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p>	4	2

	<p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
10.	<p>Проблеми, що зустрічаються в практичній роботі експертів. Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії //</p>	2	

	<p>Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
11.	<p>Особливості формування «експертних площадок» й «експертних співтовариств».</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М.,</p>	2	

	<p>2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
12.	<p>Зміст моніторингу політичних процесів.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія:</p>	2	

	<p>Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
13.	<p>Проведення моніторингу різних потенціалів території.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Дегер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически</p>	2	

	<p>консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
14.	<p>Перспективи розвитку політичної експертизи.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Дергер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в</p>	2	

	<p>Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.</p>		
15.	<p>Особливості експертної діяльності сучасної України.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.</p> <p>2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.</p> <p>3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.</p> <p>4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.</p> <p>5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000.</p> <p>7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.</p> <p>8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.</p> <p>9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.</p> <p>10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.</p> <p>11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.</p> <p>12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.</p> <p>13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.</p> <p>14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.</p> <p>15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004.</p> <p>16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.</p> <p>17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.</p> <p>18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.</p> <p>19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении</p>	4	2

	политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277.		
16.	<p>Регіональний рівень політичної експертизи.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000. 2. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998. 3. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с. 4. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5. 5. Вебер М. Политика как призвание и профессия // М.Вебер. Избранные произведения. – М., 2000. 6. Вебер М. Наука как призвание и профессия // М.Вебер. – Избранные произведения. – М., 2000. 7. Веймер Д. Л., Вайнинг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000. 8. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с. 9. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с. 10. Деггер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326. 11. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001. 12. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999. 13. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000. 14. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004. 15. Ситников А., Огарь И., Бахвалова Н. Политически консалтинг. М., ВШЭ, 2004. 16. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003. 17. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002. 18. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013. 19. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. – Симферополь, 2012. – С. 253–277. 	2	

Разом	36	12
--------------	-----------	-----------

Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

№п/п	Назва теми	Години	
		Денна	Заочна
1.	Політична експертиза й моніторинг як предмет політологічного дослідження.	12	16
2.	Роль і місце експертизи, експертів і експертного знання в процесі прийняття політичних рішень.	12	14
3.	Історичний розвиток і спеціалізація експертної діяльності. Ролі і компетенції експерта в сучасній політиці.	12	16
4.	Структурно-організаційні характеристики політичної експертизи.	12	14
5.	Базові теоретичні знання в області політичної експертизи.	12	14
6.	Методологія експертної роботи.	12	14
7.	Персональна і колективна робота експертів. Методи колективної роботи.	12	14
8.	Базові навички практичної роботи експерта в області політики	12	14
9.	Особливості вітчизняного досвіду формування експертного співтовариства	12	16
10.	Проблеми, що зустрічаються в практичній роботі експертів.	12	14
11.	Особливості формування «експертних площадок» й «експертних співтовариств».	13	14
12.	Зміст моніторингу політичних процесів.	13	14
13.	Проведення моніторингу різних потенціалів території.	13	14
14.	Перспективи розвитку політичної експертизи.	13	16
15.	Особливості експертної діяльності сучасної України.	13	16
16.	Регіональний рівень політичної експертизи.	13	14
Разом		198	234

6. Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій, таких як: лекція (оглядова, тематична), семінарські заняття (презентація, дискусія, дебати, робота з нормативними джерелами, «мізковий штурм», ділові ігри).

7. Форми і методи контролю

Усне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальні навчально дослідні завдання (реферат, презентація, аналітичний розгляд джерел, тези), виконання контрольно-модульної роботи (тестування).

Питання до модульної роботи

Модуль І

1. Політична експертиза й моніторинг в політиці.
2. Внутрішня і зовнішня політична експертиза.
3. Роль політичної експертизи в процесі прийняття політичних і державних рішень.

4. Відмінність процесу політичної експертизи від процесу аналізу і консультування.
5. Взаємовідносини теоретичних знань і практичних навичок.
6. Вплив інформаційного суспільства і нових комунікацій на потреби і значення експертизи в політиці.
7. Розвиток громадських і наукових уявлень про роль радника (консультанта, експерта і т.д.) від Стародавньої Індії (Артхашастра) до сучасності.
8. Експерт як знавець.
9. Експерт як практик.
10. Значення досвіду для експерта.
11. Значення інтуїції для експерта.
12. Взаємовідносини експерта з особами які приймають рішення.
13. Перелік базових уявлень про політику и соціальної діяльності як основа для експертної роботи.
14. Категоріальний апарат.
15. Класична політологічна література.
16. Сучасна політологічна література.
17. Науково-популярна література як джерело Нових знань про експертну діяльність.
18. Вплив ряду суміжніх наукових дисциплін.
19. Загальнонаукові та спеціальні методи в політичній експертизі.
20. Логіка і методологія науки.
21. Теорія комунікації.
22. Політична лінгвістика.
23. Когнітивні спотворення і як з ними боротися.
24. Теорія ігор.
25. Специфіка персональної та колективної роботи в політичній експертизі.
26. Загальне та особливе.
27. Застосування методів експертних оцінок, «мозкового штурму» і методу Delfi.
28. Організація роботи.
29. Можливості та обмеження.
30. Відмінності в експертизах для вирішення завдань внутрішньої і зовнішньої політики.

Модуль II

1. Як поєднувати знання, досвід і інтуїцію.
2. Підготовка до експертизи.
3. Взаємодія з особою приймають рішення.
4. Робота з закритими і відкритими базами даних.
5. Оформлення підсумкових результатів.
6. Форми презентації експертної роботи.
7. Експертне заключення.
8. Аналітичні записки та доповіді.
9. Форми публічної експертизи.
10. Політичне планування і прогнозування як види експертної роботи.
11. Юридичне оформлення.
12. Типологія осіб приймають політичні рішення.
13. Робота з чиновниками і політиками.
14. Експерти і чиновники.
15. Обмеження в роботі з інформацією.
16. Робота з політичними текстами.
17. Якість і оперативність роботи експерта.

18. Проблеми безпеки.
19. Етичні обмеження і професійна етика.
20. Нові напрямки спеціалізації в політичній експертизі.
21. Підвищення рівня знань та професійної майстерності експертів і експертних спільнот (мереж).
22. Розширення кількості суб'єктів процесу експертизи.
23. Публічна політика та політична експертиза.
24. Зростаюча роль роботи з «Великими даними».
25. Майбутнє штучного інтелекту в політичній експертизі.
26. Нова роль «фабрик думки» і дослідницьких університетів.
27. Можливі лінії конфліктів між спільнотами експертів теоретиків і практиків.

Питання до підсумкового контролю (іспиту)

1. Роль і місце політичної експертизи в процесі прийняття політичних рішень.
2. Політична експертиза та політичний аналіз: спільне та відмінне.
3. Основні учасники процесу політичної експертизи.
4. Особи приймають рішення і експерти: способи комунікації.
5. Можливості використання специфіки традиційних дисциплін пов'язаних з роботою експертів для політологів.
6. Роль експерта: теорія і практика.
7. Значення досвіду для роботи експерта.
8. Значення інтуїції для роботи експерта.
9. Розвиток уявлень про роль політичної експертизи та експертів в сфері політики від давнини до наших днів.
10. Теоретичні основи роботи політичного експерта.
11. Найважливіші практичні навички роботи політичного експерта.
12. Персональна і колективна експертиза: специфіка і ризики застосування.
13. Метод експертних оцінок.
14. Метод «мозкового штурму» .
15. Метод Delfi.
16. Проблема когнітивних спотворень для політичної експертизи.
17. Специфіка відбору інформації для експертних сесій.
18. Специфіка використання політичної мови для експертної роботи.
19. Значення політичного планування для експертної роботи.
20. Використання методичних рекомендацій отриманих в результаті застосування «теорія ігор» для політичної експертизи.
21. Аналітична записка як форма презентації експертної думки.
22. Презентація даних політичної експертизи.
23. Майбутнє політичної експертизи. Нові підходи та нові методи.
24. Робота експерта з великими даними.
25. Можливості політичної експертизи впливати на публічну політику.
26. «Мізковий центр» в сучасній українській політичній експертизі.
27. Роль дослідницьких університетів в процесі політичної експертизи.
28. Штучний інтелект в політичній експертизі: варіанти і проблеми використання.
29. Чи існує професійна етика для політичних експертів.
30. Використання науково-популярної літератури для політичної експертизи.

8. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь здобувачів з дисципліни «Політична участь: прикладний аналіз» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Поточний і підсумковий контроль знань і

умінь магістрантів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдання і завдань для самостійної роботи, індивідуальної роботи, тестування).

Протягом семестру здобувачі вивчають два модулі з дисципліни. Модуль складається з одного змістового модуля, після виконання якого здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не в повному обсязі виконали програму семінарських занять, до поточного модульного контролю не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за змістовий модуль отримав середнє арифметичне менше 60 балів, зобов'язаний скласти залік з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж 60 балів, отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими: - контроль за виконання модульних завдань; - контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру; - контроль індивідуальної та самостійної роботи. Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюються в 0 балів.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється у межах 40 балів: - 20 балів – за активну участь під час аудиторних занять (семінарських, лекційних). 20 балів – відвідано не менше 90% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре» «відмінно»; 15 балів – відвідано не менше 75% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре», «відмінно»; 10 балів – відвідано не менше 60% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; 5 балів – відвідано не менше 50% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; - 20 балів – опрацювання джерела з визначеного переліку наукової літератури (додаткова), або запропонованої самим студентом та погодженої з викладачем. Перевірка знань студента здійснюється при наявності розширеного конспекту того чи іншого монографічного дослідження.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- за рішенням кафедри участь здобувачів вищої освіти у тренінгах з тематики освітніх компонентів професійної і практичної підготовки зараховуються як додаткові бали до загальної суми успішності здобувача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного

			складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Завдання для контролю самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань здобувача, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольну-самостійну роботу, здобувач набуває досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

1. **Аналітичне есе 1** (с презентацією й захистом). Здатність застосування базових знань принципів і методів політичного аналізу. Здатність підготувати приблизну програму і робочу методичку прикладного політичного дослідження. Уміння концептуалізувати політичний об'єкт і структурувати проблему, побудувати і операціоналізувати робочу модель-гіпотезу проблемно-політичної ситуації.
2. **Аналітичне есе 2** (с презентацією й захистом). Уміння здійснити збір та систематизацію інформації, обробку та дескриптивний аналіз політичних даних. Здатність здійснити діагноз стану проблемно-політичну ситуацію та прогноз розвитку проблемно-політичної ситуації; оцінити витрати і вигоди різних шляхів подолання проблем. Уміння оформити і представити результати прикладного політичного дослідження у вигляді аналітичної доповіді (записки) містить постановку завдань, демонстрацію ходу і результатів аналізу. Здатність підготувати практичні рекомендації для потенційного замовника, тобто особи, що приймає політико-управлінські рішення.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. У чому полягає відмінність між фундаментальним, емпіричним і прикладним типами політичного аналізу?
2. Предметна область, структура і основні напрямки прикладного політичного аналізу.
3. Сучасні методи і методички прикладного політичного аналізу.
4. Політико-управлінський цикл: фази, компоненти і типи моделей.
5. Проблемно-політична ситуація: основні способи моделювання та структурування (case study).
6. Методологічні підходи та концептуальні моделі в політичному аналізі.
7. Методика «івент-аналізу» в ситуаційному моніторингу політичних процесів (проведення case study).
8. Оргдіагностика функціонування політичних інститутів (на прикладі діагнозу структури сучасного українського органу держуправління).
9. Позиційний-ресурсний діагноз розстановки і співвідношення сил політичних акторів: моделі, методички, case study.
10. Оцінювання ефективності і результативності роботи державних органів: моделі, методички, case study.
11. Дайте характеристику основних дослідницьких напрямів в області прикладного політичного аналізу.
12. Яким чином в політичній експертизі з'єднуються риси науки, мистецтва і ремесла?
13. Які види завдань вирішують і функції виконують інформаційно-аналітичні центри в Україні і на Заході?

14. У чому полягає професійна культура політичних експертів?
15. Яка професійна спеціалізація існує в сфері політичної експертизи?
16. Яку роль виконує конструювання моделі проблемної ситуації в прикладному політичному аналізі?
17. У чому полягає взаємозв'язок між підготовкою концептуальної метамоделі і побудовою робочої моделі-гіпотези в політичному аналізі?
18. Які найбільш поширені і надійні типи моделей і способи моделювання політичних процесів вам відомі?
19. Яку роль відіграє дескриптивний аналіз в прикладному політичному дослідженні?
20. Які основні методи збору та обробки даних традиційно використовуються в прикладному політичному аналізі?
21. Що собою являють і які функції виконують інформаційно-аналітичні системи в практичній політиці.
22. Що таке нормативна політична діагностика?
23. Які напрямки і типи діагностичних розробок використовуються в прикладних дослідженнях сучасної української політики?
24. У чому полягає специфіка позиційної і ресурсної діагностики?
25. До яких видів політичних об'єктів і в яких ситуаціях застосовується організаційна діагностика.
26. Основні принципи, типи і інструменти політичного прогнозування.
27. Підготовка сценарію майбутнього розвитку політичної ситуації на середньостроковій перспективу (розробка методики і проведення case study).
28. Комплексна прогнозно-експертна оцінка напрямків еволюції проблемно-політичної ситуації (розробка методики і проведення case study).
30. Інформаційні системи в прикладному політичному аналізі (розробка моделі і структури типової бази політичних даних).
31. Експертні системи в політичному аналізі (розробка моделі та структури системи «Політичний експерт»).
32. Які види соціальних прогнозів і методів прогнозування в найбільшій мірі підходять для передбачення політичних процесів?
33. Опишіть основні принципи і етапи застосування методу інтуїтивно-експертних оцінок при прогнозуванні розвитку політичних ситуацій.
34. Вивчення яких типів політичних ситуацій і за яких умов кращим бачиться застосування сценарних або трендових прогнозів?
35. До чого зводяться особливості проектування політичної діяльності?
36. Що являє собою комплексування експертних матеріалів?
37. Які принципи і етапи підготовки експертних матеріалів?
38. Розробіть план підсумкової групової дискусії аналітиків, пов'язаної з виробленням пакету висновків і рекомендацій колективної доповіді.
39. Етапи і способи розробки підсумкових експертно-аналітичних матеріалів (підготовка методики та вироблення пакету практично-політичних рекомендацій).

Види діяльності: Організація різних за змістом та методологічними принципами монографій, наукових статей, підручників та навчальних посібників. Підготовка конспекту.

11. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій (паперовий та електронний варіант), завдань до практичних занять, питання до контрольних-модульних робіт, завдань для самостійної роботи, вказівки до написання ІНДЗ.

Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

12. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Алексеев І. Політична участь: здобутки, проблеми, перспективи // Вісник УАДУ. – 2004. – № 4. – С. 267–274.
2. Алмонд Г., Пауэлл Дж., Сторм К., Далтон Р. Сравнительная политология: Мировой обзор: Учебное пособие / Пер. с англ. А.С.Богдановского, Л.А.Галкиной / Под ред. М.Ильина, А.Мельвиля. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 357 с.
3. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера політичної діяльності, галузь прикладних досліджень і матеріалів / Укл. О. І. Кілієвич, В. В. Тертичка. – К.: «К.І.С.», 2004. – 210 с.
5. Антонова Г., Біденко А., Бурковський П., Вітер О., Дуда А. Виборче законодавство: українська практика, міжнародний досвід та шляхи реформування / Є. Радченко (заг. ред.). – К.: Факт, 2003. – 255 с.
6. Апресян Р.Г. Гражданское общество: участие и ответственность // Гражданское участие. Ответственность. Сообщество. Власть. Неконцептуальный сборник. – М.: Аслан, 1997. – С. 31–44.
7. Аристотель. Політика. — К., 2000.
8. Балакірева О. Динаміка електоральних орієнтацій населення України // Політичний портрет України. – 2001. – № 23. – С. 9–16.
9. Балакірева О., Міщенко М., Яременко О. Динаміка та чинники формування електоральних орієнтацій громадян України під час виборчої кампанії // Політичний портрет України. – 2000. – № 22. – С. 139–149.
10. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.
11. Боришполец К. П. Методы, методики и процедуры прикладного анализа международных отношений. — М., 1998.
12. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. — К., 2000. – 243 с.
13. Бунин И. М., Макаренко Б. И. Политическое прогнозирование как искусство возможного // Полития. — 2001. — № 5.
14. Бойко О.Д. Україна в 1985–1991рр.: основні тенденції суспільно-політичного розвитку: Монографія. – К.: ІПІЕНД, 2002. – 306 с.
15. Бондар М., Джагарян А. Голосування „проти всіх” як російський соціально-політичний феномен і його конституційні ознаки // Демократія і вибори. – 2005. – № 3. – С. 19–29.
16. Бортніков В. Держава та громадянське суспільство у контексті суспільної взаємодії // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Зб. наук. статей. – Чернівці: Рута, 2007. – Т.15–16. – С. 75–79.
17. Бортніков В. особливості участі громадян в концептуальних моделях демократії // Політичний менеджмент. – 2007. – № 3.
18. Бурдяк В.І., Ротар Н.Ю. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів. – Монографія. – Чернівці: Рута, 2004. – 328 с.
19. Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р. Аналіз політики. Концепції і практика. — К., 2000.
20. Верба С. Представницька демократія і демократичні громадяни: філософське та емпіричне розуміння // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 943–984.
21. Воронов І.О. Людина і політика. У пошуках гуманістичної альтернативи. – К.: Генеза, 2014.
22. Вступ до аналізу державної політики : Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.
23. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти. – К.: Либідь, 2006. – 310 с.
24. Гальчинський А.С. Помаранчева революція і нова влада. – К.: Либідь, 2005. – 367 с.

25. Говлет М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / М. Говлет, М. Рамеш ; [пер. з англ. О. Рябова]. – Л. : Кальварія, 2004. – 264 с.
26. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. — К., 2004.
27. Горбатенко В. Стратегія модернізації суспільства. Україна і світ на зламі тисячоліть. — К., 1999.
28. Гончаров Д.В. Теория политического участия. – М., 1997.
29. Грин Д.П., Шапиро И. Объяснение политики с позиций теории рационального выбора: почему так мало удалось узнать // Полис. – 1994. – № 3. – С. 59–74.
30. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України; Заг. ред. Ф.М.Рудич. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 412 с.
31. Даль Р. Демократия и её критики / Пер. с англ. Под ред. М.В.Ильина. – М.: РОССПЭН, 2003.
32. Даль Р. О демократии / Пер с англ. А.С.Богдановского; под ред. О.А. Алекринского. – М.: Аспект-Пресс, 2000.
33. Давидов Р. Практика збирання підписів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України: плюси і мінуси правової регламентації // Вибори Президента України – 1999: проблеми теорії і практики. – К.: ЦВК, 2000. – С. 36–48.
34. Даль Р. Введение в экономическую демократию / Отв. ред. Ю.К.Абрамов. – М.: Наука, СП „ИКПА”, 1991. – 124 с.
35. Даль Р. Демократия и её критики: Пер. с англ. / Под ред. М.В.Ильина. – М.: РОССПЭН, 2003. – 576 с.
36. Даль Р. О демократии: Пер с англ. А.С.Богдановского / Под ред. О.А. Алекринского. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 208 с.
37. Даль Р.А. Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція / Пер. з англ. О.Д. Білогорського. – Х.: Каравелла, 2002. – 216 с.
38. Даль Р.А. Проблемы гражданской компетентности // Век XX и мир. – 1994. – № 7–8. – С. 164–182.
39. Данливи П. Политическое поведение: институциональный и эмпирический подходы // Политическая наука: новые направления / Пер. с англ. М.М.Гурвица, А.Л.Демчука, Т.В.Якушевой. Научный редактор Е.Б.Шестопал. – М.: Вече, 1999. – С. 281–297.
40. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекції на тему політики свободи у ХХ столітті / Пер з нім. А.Орган. – К.: Видавничий дім „Киево-Могилянська Академія”, 2006. – 110 с.
41. Дарсен К.А. Шантаж как орудие государственного господства: Украина при Кучме // Конституционное право: Восточноевропейское обозрение. – 2001. – № 3. – С. 39–42.
42. Дегтер Р. Участь у політичному житті і проблема апатії // Демократія: Антологія / Упоряд. О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 304–326.
43. Джадда К., Берри Д.М., Голдман Д., Хула К.В. Трудным путем демократии: Процесс государственного управления в США / Пер. с англ. А.Н.Кулика, О.С. Миндрул. – М.: РОССПЭН, 2006. – 656 с.
44. Дегтярев А. А. Основы политической теории. — М., 1998.
45. Дей Дж. Стратегический маркетинг. — М., 2002.
46. Евланов Л. Г. Теория и методы принятия решений. — М., 1984.
47. Енциклопедичний словник з державного управління : довідк. вид. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; [уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.]. – К. : НАДУ, 2010. – 819 с.
48. Жиро Т. Политология / Пер. с польск. – Х.: Изд-во „Гуманитарный Центр”, 2006. – 428 с.
49. Журавський В.С. Политический процесс в Украине: анализ, поиск, решения / И.Тимошенко (отв. ред). – К.: УФІМБ, 1995. – 128 с.
50. Каstellьс М. Становление общества сетевых структур. — М., 1999.

51. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. — К., 2003.
52. Лобанов В. В. Анализ государственной политики. — М., 2001.
53. Мангейм Джарол Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования. — М., 1999.
54. Політологія / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. — К., 1998.
55. Пономаренко О. І. Сучасна аналітична політологія: Вибрані лекції. — К., 2000.
56. Почепцов Г. Стратегический анализ: для политики, бизнеса, военного дела. — К., 2004.
57. Ротар Н. Проблеми політичної участі в теорії демократії Йозефа Шумпетера // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. — Чернівці: Рута, 2005. — Т.10–11. — С. 307–315.
58. Ротар Н. Проблеми політичної участі в теорії демократії Роберта Даля // Науковий вісник Чернівецького національного університету: Збірник наукових праць. Вип. 272. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. — Чернівці: Рута, 2005. — С. 268–273.
59. Ротар Н.Ю. Класичні теорії електоральної участі: проблеми адаптації до аналізу перехідних суспільств // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 27. — К.: Ін-т держави і права ім В.М. Корецького НАН України, 2005. — С. 621–628.
60. Ротар Н.Ю. Політична участь: теоретико-методологічні проблеми визначення поняття // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 28. — К.: Ін-т держави і права ім В.М. Корецького НАН України, 2005. — С. 646–654.
61. Рудік О. М. Збірник ситуаційних прикладів до курсу “Процес вироблення державної політики та його аналіз”. — Д., 1999.
62. Саймон Г., Смитбург Д., Томсон В. Менеджмент в организациях. — М., 1995.
63. Симонов К. В. Политический анализ. — М., 2002.
64. Ситуаційний аналіз. — К., 2001.
65. Ситуационный анализ, или Анатомия кейс-метода. — К., 2002.
66. Сморгунов Л. В. Сетевой подход к политике и управлению // Полис. — 2001. — № 3.
67. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень. — К., 2000.
68. Султанов Ш. З. Политический риск: анализ, оценка, прогнозирование, управление. — М., Наука. - 2003.
69. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К., 2002.
70. Храмов В. Политология: Метод. анализ. — К., 1991.
71. Хрусталева М. Теория политики и политический анализ. — М., 1992.
72. Цукерман А. Введение в политический анализ. — М., 1995.
73. Чемшит А.А. Государственная власть и политическое участие. — К.: Укр. центр дух. культуры, 2004.
74. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2013.
75. Чуклинов А. Административный ресурс: проблемы управленческого метода // Отечественные записки. — 2004. — № 2. — С. 328.
76. Шапиро И. Переосмысливая теорию демократии в свете современной политики // Полис. — 2001. — № 4. — С. 27–36.
77. Шапиро И. Проблемы, методы и теории в изучении политики, или что неверно в политической науке и что с этим делать // Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д.ф.н. О.А.Габриеляна, д.ф.н. А.Д.Шоркина. — Симферополь, 2012. — С. 253–277.
78. Шаповал В. Референдум як форма безпосередньої демократії // Вибори та демократія. — 2005. — № 2. — С. 4–18.
79. Шаран П. Сравнительная политология. В 2-х частях / Пер. с англ. П.Шаран. — Ч. 2. — М., 1992. — 226 с.

80. Швери Р. Теория рационального выбора: универсальное средство или экономический империализм // Вопросы экономики. – 1997. – № 7. – С. 35–51.
81. Шевченко Ю. Конфликт между ветвями власти и электоральное поведение в России // Международная экономика и международные отношения. – 1999. – № 1. – С. 82–89.
82. Шевченко Ю. Политическое участие в России // Pro et Contra. – 1998. – Том 3. – № 3. – Лето. – С. 87–97.
83. Шевченко Ю. Д. Поведение избирателей в России: Основные подходы // Политическая наука. – 2000. – Вып. 3. Выборы в посткоммунистических обществах. – С. 111–136.
84. Шумпетер Й. А. Капіталізм, соціалізм і демократія / Пер. з нім. В. Ружицький, П. Тарашук – К.: Основи, 1995. – 528 с.
85. Эйзенштадт Ш. Н. Парадокс демократических режимов: хрупкость и изменчивость (II) // Полис. – 2002. – № 3. – С. 81–95.
86. Эндрейн Ч. Ф. Сравнительный анализ политической системы. Эффективность осуществления политического курса и социального преобразования. — М., 2000.
87. Эддоус М., Стэнфилд Р. Методы принятия решений. — М., 1997.
88. Яворський С. Вибірчий протест як гарантія існування демократичної виборчої системи // Вибори Президента України-2004: проблеми теорії та практики. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 9–10 червня 2005 року. – К.: Атіка, 2005. – С. 82–85.
89. Як голосують селяни? Забезпечення усвідомленого вибору / С. А. Горобчишина, В. П. Кононенко, М. А. Подопрігора, Ю. А. Тищенко. – К.: УНЦПД, 2005. – 124 с.
90. Якименко Ю., Литвиненко О. Регіональні особливості ідейно-політичних орієнтацій громадян України в контексті виборчої кампанії-2006 // Схід і Захід України в контексті виборчої кампанії-2006: відмінності, протиріччя, перспективи єднання. Інформаційно-аналітичні матеріали до Круглого столу. – К.: Центр Разумкова, 2006. – С. 3–17.
91. Янова Р. Україна – Європа: проблеми і перспективи // Визвольний шлях. – 1999. – Кн. 12. – С. 1427–1428.
92. Янюк Н. Право громадян на звернення до органів влади: форми його реалізації // Вибори та демократія. – 2006. – № 1. – С. 85–94.